

Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine
National Security and Defense Council of Ukraine
Odessa State University of Internal Affairs
Odessa Military Academy
National Academy of the Security Service of Ukraine
Odessa National Maritime University
National University of Water and Environmental Engineering
Institute of Criminal Law and Applied Criminology (Chisinau)
Siedlce University of Natural Sciences and Humanities
Gdansk University of Physical Education and Sport
Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation

International scientific conference

**MARITIME SECURITY
OF THE BALTIC-BLACK SEA REGION:
CHALLENGES AND THREATS**

December 23, 2021

Volume 1

2021

International scientific conference «Maritime security of the Baltic-Black sea region: challenges and threats» : conference proceedings, December 23, 2021, Vol. 1. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 428 pages.

ORGANISING COMMITTEE

Foreign members of the Organizational Committee:

Kanels Juris – PhD in polit., Rector of the Transport and Telecommunication Institute (the Republic of Latvia);

Buzhor Valerii Heorhiiiovych – Doctor of Law, Professor, Rector of the Institute of Criminal Law and Applied Criminology, President of the Independent Criminological Association of the Republic of Moldova (the Republic of Moldova);

Stanislaw Topolewski – Phd hab., retired Colonel, Prof., Siedlce University of Natural Sciences and Humanities, Director of the Institute of Security Studies (the Republic of Poland);

Skalski Dariusz – Dr. hab. Prof., Gdansk University of Physical Education and Sport (the Republic of Poland);

Vareikis Vygantas – Doctor of Humanities, Professor, Leading Research Fellow, Institute of Baltic Region History and Archaeology, Klaipėda University (the Republic of Lithuania);

Petryk Artem – PhD in History, Senior Research Fellow, Institute of Baltic Region History and Archaeology of Klaipėda University (Republic of Lithuania).

Ukrainian members of the Organizational Committee:

Kuznichenko Serhii Oleksandrovych – Doctor of Law, Professor, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Corresponding Member of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Rector of Odessa State University of Internal Affairs;

Prokofieva-Yanchylenko Dariia Mykhailivna – Doctor of Law, Honored Lawyer of Ukraine, Head of the Interdepartmental Research Center for Organized Crime at the National Security and Defense Council of Ukraine;

Kurovska Iлона Anatoliivna – PhD in Law, Senior Research Associate, Director of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine;

Rudenko Serhii Vasylovych – Doctor of Engineering, Professor, Rector of Odessa National Maritime University;

Kliat Yuri Oleksandrovych – PhD in Engineering, Colonel, Deputy Head of Odessa Military Academy;

Cherniak Andrii Mykolaiovych – Doctor of Law, Professor, Colonel, Rector of the National Academy of the Security Service of Ukraine;

Grygus Ihor Mykhailiovych – Doctor of Medical Sciences, Professor, Director the Educational and Scientific Institute of Health Care of the National University of Water and Environmental Engineering;

Vikhliaiev Mykhailo Yuriiovych – Doctor of Law, Professor, Director of the Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.

The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

WELCOME REMARKS

Сергій ГРИНЕВЕЦЬКИЙ	14
----------------------------------	-----------

THE STATUS OF INTERREGIONAL AND NATIONAL STRATEGIES FOR MARITIME SECURITY

Впровадження національної стратегії морської безпеки
в контексті реалізації цілей сталого розвитку в Україні

Махначова Н. М.....	16
----------------------------	-----------

Стратегія морської безпеки в Україні

Пехник А. В.....	18
-------------------------	-----------

Деякі особливості національних стратегій морської безпеки

Сизоненко А. С.....	21
----------------------------	-----------

Покращення інформаційної логістики та підвищення
загального рівня інформатизації портової діяльності

Степаненко В. О.....	24
-----------------------------	-----------

Станції біологічного очищення стічних вод міста Одеси
як джерела забруднення морського середовища

Тучковенко Ю. С., Сапко О. Ю.....	28
--	-----------

The impact of maritime threats in the Middle East
on Baltic – Black Sea region's security

Cheban O. Ya.....	32
--------------------------	-----------

Деякі аспекти надання адміністративних послуг
у сфері морського транспорту

Шатрава С. О., Джафарова О. В.....	35
---	-----------

MARITIME SECURITY COOPERATION OF THE BALTIC-BLACK SEA STATES

Співпраця держав з метою протидії незаконній міграції на морі

Дубенко О. М.....	39
--------------------------	-----------

Актуальні проблеми делімітації та співробітництва держав
у межах виключної (морської) економічної зони України

Півторак Г. Ф.....	43
---------------------------	-----------

Безпекова політика взаємодії Туреччини в Чорному морі

Радовецька Л. В., Гасанов Муртеза Алі	46
--	-----------

Регіональне та субрегіональне співробітництво як основні напрями морської політики України Сасенко М. І., Костюк В. Л.	50
Четверта промислова революція в Балтійсько-Чорноморському регіоні: сценарії розвитку та точки росту Волонцевич Д. О., Скворчевський О. Є.	54
The concept of Intermarium in processes of the development of Eastern Europe Tishchenko O., Morozov M.	57
MODERN MILITARY THREATS IN THE BALTIC-BLACK SEA REGION AND COUNTERMEASURES	
Сучасні військові загрози на державному кордоні у Балто-Чорноморському регіоні Бурбела С. В.	60
Стратегія морської безпеки України в умовах сучасних загроз в Чорноморсько-Азовському регіоні. Шляхи розвитку військово-морських спроможностей Нейжпапа О. Л.	63
Проведення заходів цивільного захисту як елемент забезпечення національної безпеки України Попович В. В., Яковчук Р. С., Ковальчук В. М.	67
Systematic approaches to combating threats at sea Rudenko S., Shumylo O., Kononova O., Baraboly K.	69
INTERNATIONAL AND NATIONAL STATUTORY SUPPORT OF MARITIME SECURITY	
Правове регулювання забезпечення захисту морського середовища в міжнародному та національному законодавстві України Балобанов О. О.	73
Міжнародні судові органи у забезпеченні морської безпеки (на прикладі справи № 2019-18 «Україна v. РФ») Бойко Інна Семенівна	77
Правове регулювання боротьби з морським піратством на міжнародному рівні Варинський В. О.	80

Правові умови для функціонування органів державної влади Автономної Республіки Крим на перехідний період як «уряд АРК в екзилі» Гданов І. Р.	84
Особливості комплексного адміністративно-правового режиму морських портів України Калаянов Д. П.	87
Нормативно-правове регулювання безпеки мореплавства в Україні Калаянова О. Д.	90
Міжнародно-правові аспекти протидії транснаціональній організованій злочинності на морі Кубасенко А. В., Крижановська О. В.	94
Організаційно-правовий механізм забезпечення морської безпеки в Україні: реалії сьогодення Магновський І. Й.	98
Дефініція позовної давності у морському праві Маковій В. П., Медведенко Н. В.	101
Проблематика порушень норм міжнародного права при затримці українських військово-морських суден «Бердянськ», «Нікополь» та «Яни Капу» в територіальних водах України Менсо І. В., Купратий О. Г.	105
Окремі аспекти підготовки до служби у водній поліції Німеччини Мошак Г. Г.	108
Міжнародно-правове регулювання забезпечення морської безпеки Мудрецька Г. В.	112
Проблеми міжнародної уніфікації правил морських перевезень і розвиток законодавства України у цій сфері Печений О. П.	116
Кримінальна відповідальність за піратство (Ст. 446 КК України) Плужнік О. І.	119
Морська доктрина України як складова національної безпекової політики Подковенко Т. О.	123

Деякі проблеми відшкодування шкоди потерпілому від морського піратства Резніченко С. В., Резніченко Г. С.	126
Стратегія морської безпеки України: крізь призму міжнародних стандартів Рубан К. П.	129
Публічне адміністрування як складова системи безпеки мореплавства Славінська І. В., Ізбаш К. С.	133
Аналіз вітчизняного законодавства у сфері охорони морських кордонів Соловей О. М., Шевченко Н. Л.	137
Страхування судна у торговельному мореплавстві як складник морської безпеки Тарасенко Л. Б., Тарасенко В. Є.	140
Гене́за правового регулювання безпеки мореплавства в Азовському морі Шурда В. І.	143
Про деякі питання нормативно-правового забезпечення морської безпеки Янчук Н. Д.	147
Проблеми дефініції «історичних вод» в міжнародному морському праві та їх вплив на морську безпеку прибережних держав Ярмак В. Х.	151
MARITIME SECURITY AND INTERNATIONAL MARITIME ORGANIZATIONS	
Переваги водного транспорту в Україні: забезпечення безпеки Бакумов О. С.	155
Визначення ступеня ризику як фактор безпеки в мореплаванні Нестеров О. Ю., Загородня Ю. В.	158
Міжнародні морські організації та морський бізнес в країнах, що розвиваються Пренько Я. О.	161

Особливості міжнародної морської організації,
її основні функції і структура

Соркіна Д. К. 163

Визначення значимості факторів, які впливають на розхід повітря
в апаратах на стисненому повітрі під час підводного розмінування

Стрілець В. М., Соловйов І. І., Шевченко Б. С., Глущенко І. О. 165

Морська безпека як фактор національної безпеки України

Царюк Ю. С. 169

THE ROLE OF LAW-ENFORCEMENT AGENCIES IN ENSURING MARITIME SECURITY

Fighting maritime crimes by the water police forces

Vasylenko O. V. 173

Аналітична діяльність під час забезпечення морської безпеки
органами Національної поліції України

Засць О. М., Проданець Н. М. 176

Деякі питання криміналістичної підготовки легких водолазів
з метою участі в слідчих (розшукових) діях: досвід поліції США

Корнієнко М. В., Афонін Д. С. 180

Територіальні підрозділи водної поліції як складова механізму
забезпечення національної безпеки України

Кузніченко С. О. 183

Потенційні можливості безпілотних літальних апаратів (БПЛА)
в забезпеченні безпеки на морі, попередженні, виявленні, фіксації
та розслідуванні кримінальних правопорушень

Лісніченко Д. В. 186

Особливості адміністративно-юрисдикційної діяльності
Національної поліції України на морському транспорті

Луговий І. О. 189

Місце Національної поліції України серед суб'єктів забезпечення
морської безпеки

Медведенко С. В. 192

До питання про забезпечення безпеки морського порту України

Мирза С. С. 197

Актуальні питання участі працівників Національної поліції України в міжнародних операціях з підтримання миру і безпеки Рудой К. М., Удренас Г. І.	200
Правове забезпечення підрозділами Національної поліції морської безпеки Теслюк І. О.	204
Окремі питання морської безпеки в умовах тимчасової окупації територій України Тетерятник Г. К.	206
Місце та роль підрозділів поліції на воді у структурі Національної поліції України Хозлу І. К.	209
CURRENT STATE AND CHALLENGES OF MARITIME SECURITY OF PORTS OF THE BALTIC-BLACK SEA REGION	
Основні засади дій керівників берегових об'єктів морського транспорту в екстремальних ситуаціях Дулгер В. В.	212
Щодо питання відносно суб'єктів забезпечення безпеки морських портів в Україні Коропатов О. М.	214
Безпека організації морських контейнерних перевезень Надибська Оксана Ярославівна	218
Економічний складник забезпечення морської безпеки держав Балто-Чорноморського регіону Очерedyк О. О., Маргарян А. А.	221
Екологічний моніторинг забруднень Керченської протоки Синящик В. Ф., Харламова О. В., Сажка А. Ю.	224
Актуальні завдання щодо вирішення сучасних загроз безпеки морських портів Федічев А. В., Вітек М. Ю.	228
Гібридні загрози морській безпеці Филипенко А. О.	232

ACTIVITIES OF STATE ARMY UNITS IN MARITIME SECURITY

Морська охорона Державної прикордонної
служби України – історія та сучасність

Заборовський В. В. 236

The role of mercenaries in the Black Sea basin

Soroceanu I. 240

FIGHT AGAINST MARITIME TERRORISM, SMUGGLING, AND ILLEGAL DRUG TRAFFICKING

Боротьба з тероризмом, контрабандою та незаконним обігом
наркотиків на морі

Білих І. В. 244

Окремі питання правового забезпечення протидії морському
тероризму у національному законодавстві

Братель С. Г. 246

Контрабанда та порушення митних правил в Україні

Денисова А. В. 248

Поєднання у теоретичному концепті «боротьба із тероризмом на морі»
елементів концепції антитерористичної безпеки населення

Комісаров О. Г., Беньковський С. Ю. 251

Щодо системи антитерористичної підготовки в Україні

Кудінов С. С. 255

Деякі проблемні питання боротьби з контрабандою
на морських шляхах Чорноморського басейну

Кузніченко О. В. 260

Морський тероризм як загроза судноплавству

Мельник О. М., Корякін К. С., Окулов В. І.,

Пуляев І. О., Щенявський Г. С. 263

Незаконний обіг наркотичних засобів, психотропних речовин
або їх аналогів: сучасні проблеми кримінально-правової доктрини
та законодавства

Меркулова В. О., Домброван Н. В. 266

Співвідношення понять тероризму на морі та морського піратства

Ніколаєв О. Т., Бахчеван Є. Ф. 271

Організована злочинність як загроза морській безпеці Прокоф'єва-Янчиленко Д. М.	275
Терористичні акти на морі як загроза міжнародній безпеці Стукаліна О. В.	279
Контрабанда наркотиків на морі як форма транснаціональної злочинності Щурат Т. Г.	283
RESPECT FOR SEAFARERS' RIGHTS AS A COMPONENT OF MARITIME SECURITY	
Механізми мінімізації ризиків потрапляння моряків у ситуації торгівлі людьми Берендєєва А. І.	286
Дотримання прав моряків в умовах пандемії COVID-19 Павлєга О. С.	290
Особливості дотримання прав моряків в умовах пандемії COVID-19 Свинаренко Ю. П., Мідловець Е. А.	295
PARTICULARITIES OF TRAINING AND RETRAINING OF MARITIME SECURITY OFFICERS	
Професійна освіта як складова державної морської політики Балтаджи П. М.	298
Онлайн-ресурси для підтримання уваги та мотивації на заняттях Братель О. М.	302
Особливості кадрового забезпечення підготовки фахівців з морської безпеки у секторі безпеки і оборони Каракуркчі Г. В., Голда М. А., Шутов О. О.	305
Актуальні питання підвищення кваліфікації працівників поліції на воді: досвід Донецького державного університету внутрішніх справ Мердова О. М.	306
Ship names in English language teaching for marine safety workers Nasakina S. V.	309
Психологічна готовість працівників служби морської безпеки до професійної діяльності Пасько О. М.	310

Сучасні методи навчання працівників морської безпеки Перетяка Н. О.	314
INTERRELATION OF MARITIME SECURITY AND ECONOMIC, ENVIRONMENTAL, FOOD, INFORMATION, AND ENERGY SECURITY OF THE BALTIC-BLACK SEA STATES	
Тероризм та незаконний обіг зброї як фактори загроз для критичної інфраструктури у Причорноморському регіоні Бабенко А. М., Борисова О. О.	318
Формування Україною умов у забезпеченні екологічної безпеки в Балто-Чорноморському регіоні Бірюков В. В.	322
Екологічне інвестування в сфері морської безпеки: окремі аспекти Журавель А. В.	326
Особливості кримінальних правопорушень, вчинених у виключній (морській) економічній зоні Кушнарьова О. Б.	330
To the question about developing a new robustness index for multi-objective optimization problems Rajabzadeh M., Mohammadnejad D. A., Zaloga V. O., Mohammadpour O. M., Makui A.	333
Використання технологічних рішень під час виробничої інтеграції в системі «порт – індустріальний парк» Перепічко М. Е., Самойловська В. П.	337
Maritime security and cyber security: current challenges and threats Petrenko K., Styopochkina I. V.	340
Продовольча безпека – важлива складова морської безпеки Пилипенко Л. М., Верхівкер Я. Г., Мирошніченко О. М., Доценко Н. В.	344
Аналіз моніторингу інформаційних джерел Одеської області Санакуєв М. Г.	348
Вплив морської безпеки на економічну безпеку держави Сластьоненко О. О., Мілімко Л. В.	350
Аналіз взаємозв'язку системи «екологічна безпека – безпека мореплавства» Стаднік В. Ю., Тихомирова Т. С.	353

Розробка методів підвищення продуктивності перевантажувального обладнання в портах Чорноморсько-Балтійського басейну з метою забезпечення економічної сталості країн регіону Стрельцов П. М., Немчук О. О., Легецька І. П.	355
Використання презумпцій у міжнародному нормативному забезпеченні морської безпеки Суханова Д. С.	358
Окремі аспекти забезпечення морської безпеки та кібернетичної безпеки України Форос Г. В.	361
Об'єкти права інтелектуальної власності як складова національної безпеки держав Балто-Чорноморського регіону Харченко Вадим Борисович.	364
Захист довкілля як складник морської безпеки: правовий аспект Шуміло О. М.	368
COUNTERING MARITIME ILLEGAL MIGRATION, HUMAN EXPLOITATION AND TRAFFICKING До питання незаконного перевезення мігрантів на шляхах морського сполучення Березовенко Л. С.	372
Боротьба з такими проблемами як нелегальна міграція, експлуатація та торгівля людьми на морі Данилова І. О.	374
Запобігання втягненню моряків у перевезення нелегальних мігрантів Ковальова О. В.	378
Проблемні аспекти правового регулювання нелегальній міграції, експлуатації та торгівлі людьми на морі Лифар О. М.	381
Оптимізація взаємодії оперативних підрозділів з іншими суб'єктами під час виявлення та розслідування торгівлі людьми у морському просторі Мельнікова О. О.	384
Протидія торгівлі людьми та нелегальній міграції на морі Стерненко Я. М.	388

COUNTERING MARITIME ILLEGAL MIGRATION, HUMAN EXPLOITATION AND TRAFFICKING

ДО ПИТАННЯ НЕЗАКОННОГО ПЕРЕВЕЗЕННЯ МІГРАНТІВ НА ШЛЯХАХ МОРСЬКОГО СПОЛУЧЕННЯ

Березовенко Любов Сергіївна

*аспірантка кафедри теорії та філософії права,
Одеського державного університету внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

*Науковий керівник: Матвєєва Лілія Георгіївна
завідувачка кафедри теорії та філософії права,
докторка юридичних наук, професорка,
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Незаконне перевезення мігрантів становить проблему світового масштабу, яка зачіпає багато держав світу як місце відправлення, або як місце транзиту або кінцевого призначення. Незаконно ввезені мігранти є об'єктом експлуатації та насильства, їх безпека та життя схильні загрозам. Згідно стаття 3 Протоколу проти незаконного ввезення мігрантів по суші, морю, повітрю, що доповнює Конвенцію ООН проти транснаціональної організованої злочинності 2000 року, незаконне ввезення мігрантів представлено у вигляді забезпечення незаконного в'їзду в будь-якій державі учасника будь-якої особи, яка не є її громадянином або не проживає постійно на її території [1].

Сучасна геополітична ситуація у світі зумовлює міграційні процеси з використанням можливостей морського сполучення. Забезпечення прикордонної безпеки в морських водах та, як наслідок, ефективна боротьба з незаконним в'їздом на територію України є важливим організаційно-правовим завданням. Особливості такої діяльності потребують свого наукового осмислення з урахуванням стану нормативно-правового регулювання, практики уповноважених на протидію нелегальній міграції органів, а також загальноєвропейських тенденцій. Україна продовжує залишатися країною із значним транзитним потенціалом. За даними дослідження міжнародної міграції, яке проводила ООН в 2020 році, Україна посідає 8 місце серед топ-країн за кількістю людей, які виїжджають на роботу за кордон. Проте цікаво інше: статистика ООН говорить про 5-5,5 мільйонів трудових мігрантів, тоді як експертна спільнота всередині країни озвучує цифру в 3 мільйони. Різниця у 2,5 мільйона демонструє давно 372

існуючу проблему: легальне працевлаштування з чітко визначеними умовами чи нелегальний виїзд і сумнівна можливість заробити більше.

Кількість іноземців та осіб без громадянства, які офіційно працюють в Україні, щороку збільшується. Якщо у 2017 році, за офіційними даними, працювало 12,4 тис іноземців, у 2018 році – 16,2 тис, у 2019 році – понад 20,6 тис, то у 2020 – понад 23,4 тис осіб.

Головною метою забезпечення нелегального перевезення є отримання, фінансової або іншої матеріальної вигоди. Під незаконним в'їздом мається на увазі перетин кордонів без дотримання встановлених вимог для законного в'їзду. Нелегальне перевезення мігрантів можна розглядати, як надання допомоги, сприяння або платної послуги в незаконному перетині державного кордону. Якщо наслідком незаконної міграції є порушення чинного законодавства одного або більше держав. Транснаціональний злочин вчиняється приватними особами без зв'язку з діяльністю держави для досягнення протиправних цілей. Злочини міжнародного характеру представлені кримінальними діяннями, які обтяжені іноземним елементом, як наслідок, зачіпають інтереси декількох держав.

З метою боротьби з даними злочинами, в міжнародному праві розроблені та прийняті міжнародні конвенції універсального і регіонального характеру, укладені двосторонні та багатосторонні договори про видачу, взаємну правову допомогу, які на основі чітких критеріїв встановлюють в якості предмета правового регулювання взаємне співробітництво держав у боротьбі зі злочинами міжнародного характеру.

Проблема нелегальної міграції на морі набуває актуального значення для України також у контексті її євроінтеграційних прагнень. Морський сектор є вразливим для всього спектру загроз морській безпеці, притаманних морським державам. 8 грудня 2021 року Міжвідомча робоча група завершила роботу над проектом «Стратегії морської безпеки України», документ ініційований Президентом України Володимиром Зеленським. Однією з головних цілей Стратегії є перетворення України на активного морського гравця на міжнародній арені

Зважаючи на характер загроз, пов'язаних з використанням морських шляхів нелегальними мігрантами є доцільним для України співпраця з європейськими партнерами з використанням їх можливостей. Універсальним інструментом для цього може стати система Євросур (Eurosur, European Border Surveillance System), призначена для виявлення, запобігання та боротьби з незаконною імміграцією та транскордонною злочинністю, сприяння забезпеченню захисту та збереження життя мігрантів, зокрема, шляхом покращення оперативних та технічних засобів виявлення малих суден. Регламент Європейської Ради і Парламенту, що регламентує використання цієї системи допускає співробітництво, в тому

числі, постійний обмін інформацією, з сусідніми третіми країнами із врахуванням принципу неповернення [2].

Підсумовуючи вищевикладене, слід зазначити, що особливу увагу варто приділяти також причинам і умовам, що сприяють незаконній міграції, прогнозуванню міграційних процесів, зв'язку незаконної міграції зі злочинними видами бізнесу – торгівлею наркотиками, зброєю, людьми, контрабандою авто тощо.

Література:

1. Про ратифікацію Конвенції Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності та протоколів, що її доповнюють (Протоколу про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї і Протоколу проти незаконного ввозу мігрантів по суші, морю і повітря): Закон України від 04.02.2004 р. № 1433-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 19. С. 263 (дата звернення 14.12.2021)
2. Regulation (EU) No 1052/2013 of the European Parliament and of the Council of 22 October 2013, establishing the European Border Surveillance System (Eurosur) Official Journal of the European Union. 2013. № L 295/11.